

Implementeringsrådet

KN 2024:04

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet,
Enheten för skog, miljö och
forskning

Kopia KN NIM

Beräkningsexempel för berörda näringslivsbranscher –
underlag till svensk ståndpunkt inför EU-förhandling om
revidering av avskogningsförordning

Implementeringsrådets bidrag till svensk ståndpunkt avser beräkningsexempel för berörda näringslivsbranscher när det gäller administrativa kostnader och påverkan på svensk konkurrenskraft.

De antaganden som gjorts framgår i sin helhet i avsnitt 8.

Rådets beräkningsunderlag i sammandrag är:

	Tillverkning av möbler (SNI31)	Pappers- och pappersvarutillverkning (SNI17)	Sjötransport (SNI50)	Skogsbruk (SNI02)
Påverkan (timmar på årsbasis)	120	180	120	20
Administrativa kostnader (MSEK)	45,2	13,7	14,4	107,0
Konkurrenskrafts-påverkan (MSEK)	-57,2	-32,7	-18,3	-151,0

1.Implementeringsrådets uppgift

Implementeringsrådet har i uppgift att bistå regeringen i arbetet med att stärka svenska företags konkurrenskraft genom att undvika implementering över miniminivån och motverka omotiverade regelbördor samt minska administrativa kostnader och andra fullgörandekostnader vid genomförande

av EU:s regelverk i svensk rätt. Implementeringsrådets arbete ska utgå ifrån ett företagsperspektiv.

Implementeringsrådet ska lämna underlag och rekommendationer till regeringen, dels som bidrag till svenska ståndpunkter i förhandlingar, dels om hur EU-rättsakter kan genomföras i svensk rätt på ett sätt som inte är mer långtgående ur ett företagsperspektiv än vad rättsakterna kräver.

Förhandlingarna om förslagen går mycket snabbt och rådet har i detta fall begränsat sitt underlag till att enbart avse beräkningar av några exempel från branschorganisationerna Svenskt Näringsliv och Svensk Sjöfart samt ett exempel från Skogsindustrierna. Exempelen beskrivs närmare i avsnitt 7 och beräkningarna i avsnitt 8.

Rådet har således inte utöver detta genomfört någon ytterligare undersökning eller analys bland fler organisationer och företag.

2. Berört förslag till EU-rättsakt

Förslag till förordning från Europaparlamentet och Rådet om ändring av förordning (EU) 2023/1115 vad gäller vissa skyldigheter för verksamhetsutövare och handlare.

3. Mål och syfte med förslaget

Europeiska kommissionen har föreslagit ändringar av EU:s avskogningsförordning (EUDR). Målet är att göra implementeringen smidigare utan att ändra förordningens grundläggande syfte, vilket är förebyggande av avskogning genom tillbörlig aktsamhet av aktörer på EU-marknaden.

4. Var i processen befinner sig förslaget?

Den 21 oktober 2025 publicerade kommissionen ett förslag om att revidera EUDR som innebär att:

- **30 december 2025** kvarstår som datum för när reglerna börjar gälla för stora och medelstora verksamhetsutövare och handlare.
- En **övergångsperiod från januari till juni 2026** införs, där behöriga myndigheter prioriterar stöd framför sanktioner.

- **Små- och mikroföretag** får ytterligare sex månader, med ny deadline **30 december 2026**.
- Nya roller och ansvar införs, små- och mikroaktörer i primärledet samt aktörer i senare led, i syfte att förenkla efterlevnaden och minska den administrativa bördan för mindre aktörer.

Kommissionens förslag är under förhandling.

5. Ansvarigt departement

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, Enheten för skog, miljö och forskning (LI LB SMF).

6. Problembeskrivning ur ett svenskt företagsperspektiv

Ändringsförslaget som presenterades den 21 oktober innehåller förslag om att skjuta upp införandedatum för små- och mikroföretag samt att minska rapporteringskraven för dessa företag genom att ta bort kravet om att rapportera och säkerställa otillbörlig aktsamhet.

Utöver detta föreslås att alla verksamhetsutövare i senare led, oavsett företagsstorlek, ska säkerställa full spårbarhet genom att samla in och vidarebefordra referensnummer och identifieringskoder för deklarationer. Detta krav upplevs som särskilt betungande då det medför en omfattande administrativ börda utan att nödvändigtvis bidra med proportionellt mervärde.

7. Näringslivets/branschorganisationernas analys

Berörda branscher och företag

Företag som importerar, exporterar eller säljer produkter som innehåller eller består av nötkreatur, kakao, kaffe, oljepalm, gummi, soja eller trä, omfattas av förordningen.

Konsekvenser för svenska företag

Följande exempel på konsekvenser har framförts från några branschföreningar.

Svenskt Näringsliv

Svenskt Näringsliv föreslår att artikel 5.3 i det aktuella ändringsförslaget till EUDR justeras så att skyldigheten för verksamhetsutövare och handlare i senare led att samla in och bevara referensnummer för intyg om tillbörlig aktsamhet kopplade till deras produkter avskaffas samt att artikel 5.5 som innebär ytterligare informationskrav stryks.

Genom detta skulle skyldigheten för verksamhetsutövare och handlare i senare led att samla in och bevara referensnummer för intyg om tillbörlig aktsamhet kopplade till deras produkter avskaffas.

Att kräva att aktörer längre ner i leveranskedjan ska hantera referensnummer för varje produkt skapar en omfattande administrativ börda för många europeiska företag, utan att tillföra motsvarande värde. I praktiken tillverkas produkter ofta genom komplexa och stegvisa processer där material blandas och komponenter kombineras. Att varje enskild komponent och mellanprodukt ska tilldelas ett referensnummer som följer med genom hela kedjan leder till en ohanterlig mängd data.

Svenskt näringsliv har redovisat ett antal konkreta exempel när det gäller konsekvenserna vid överföring av referensnummer genom hela leveranskedjan. Implementeringsrådet har gjort beräkningar för några av dessa exempel vilket redovisas i nästa avsnitt.

1. Litet företag som tillverkar möbler av massivt trä

Ett företag med 10 anställda tillverkar bord av massivt trä. De köper avancerade material i omgångar från några pålitliga europeiska partners. För att säkerställa att produktionen är effektiv och för att minska spillet producerar de borden i delar.

Det färdiga bordet kommer att innehålla material från flera olika träpartier, men det finns inget system för att hålla reda på vilken del av bordet som kommer från vilken träsats. Att införa ett sådant system är ett enormt åtagande, som inte bara medför IT-kostnader utan det är även troligt att ändringar också skulle behöva göras i själva produktionsprocessen.

Även med ett perfekt system på plats skulle varje bord fortfarande vara kopplad till flera referensnummer, och som det ser ut idag skulle företaget behöva rapportera alla möjliga träpartier som är kopplade till den färdiga produkten.

Uppskattade referensnummer kopplade till slutprodukt: 10–100

2. Medelstort företag som tillverkar möbler av spånskivor

Ett företag med 200 anställda tillverkar skåp av spånskivor. De köper alla sina spånskivor från en stor europeisk producent. Producenterna köper stora mängder förädlat trä från ett antal olika leverantörer och köper trä från skogsbrukare i hela Europa. För att tillverka skåpen behövs fiberskivor i olika dimensioner (3, 8, 11, 16 och 22 mm).

En rimlig uppskattning skulle vara att varje fiberskiva skulle innehålla material från ca 10 olika leverantörer, och att varje leverantör skulle ha blandat cirka 10 partier material som kommer från minst två olika markområden. Det skulle innebära att varje fiberplatta skulle vara kopplad till ungefär (2x10x10) 200 referensnummer. Eftersom företaget måste använda 5 olika dimensioner av fiberskivor för att producera skåpet kommer slutprodukten att vara kopplad till någonstans i storleksordningen 1000 referensnummer.

Uppskattat referensnummer kopplat till slutprodukten: 500–2000

3. Litet företag som producerar julkort

Företaget köper papper av hög kvalitet i bulk från en betrodd europeisk leverantör. De använder papperet för att trycka små upplagor av julkort och andra digitalt tryckta produkter.

Pappret de köper är producerat av massa från många olika jordlotter, producenter och länder och det finns inget system för att spåra vilket julkort som är kopplat till vilket pappersparti. Att vara i slutskedet av den mycket komplexa process som illustreras nedan innebär att varje julkort kommer att vara kopplat till tiotusentals referensnummer.

Exempel: Ett tryckt kort kan kopplas till trä från upp till 20 000 skogsfastigheter.

I början av värdekedjan är spårbarheten fortfarande ganska enkel. Men i takt med att trä och fiber blandas i leveranskedjan blir det omöjligt att upprätthålla en strikt spårbarhet. Att rapportera i överskott, att koppla slutprodukten till alla möjliga skogsfastigheter som råvaran kan komma från, är den enda lösningen. Att spåra en blandad produkt tillbaka till alla

potentiella skogsfastigheter som materialet kan komma från kommer dock att generera en ohanterlig mängd referensnummer.

Uppskattade referensnummer kopplade till slutprodukten: >20 000

Svensk Sjöfart

Svensk Sjöfart lyfter särskilt de praktiska konsekvenserna för tullhantering och logistik. Förordningen kräver att alla berörda produkter såsom kakao, kaffe, soja, trä, nötkreatur, gummi och palmolja, inte får ha orsakat avskogning efter den 31 december 2020, samt att de är lagligt producerade och omfattas av en tillbörlig aktsamhetsförklaring (due diligence). Denna ska registreras i EU:s TRACES-system innan varorna kan förtullas.

Detta medför risk för förseningar i förtullningen, särskilt om dokumentationen är felaktig eller saknas. Dessutom är förordningen beroende av korrekt varukodning enligt Tulltaxan, vilket ökar risken för felklassificering och ytterligare förseningar. TRACES-systemets tekniska kapacitet har ifrågasatts, vilket skapar oro för flaskhalsar när reglerna träder i kraft. Därtill skapar olika övergångsdatum för stora respektive små företag osäkerhet i leveranskedjorna och vid tullkontroller.

Skogsindustrierna

Skogsindustrierna m.fl. anser att sista delen av art. 5.7 om ansvar vid underbyggda synpunkter tas bort då det innebär en administrativ börda som i praktiken innebär en plikt om att säkerställa tillbörlig aktsamhet för verksamhetsutövare och handlare.¹

8. Implementeringsrådets beräkningsunderlag till svensk standpunkt i pågående EU-förhandlingar

Vi kan kostnadsberäkna ovan exempel på näringslivsbranschnivå och inte bara sett till administrativa kostnader som är praxis idag. Implementeringsrådet har via uppdrag till Jönköping International Business School erhållit en företagsdatabas (baserad på de svenska nationalräkenskaperna) samt utvecklingsarbete kring en exogen tillväxtmodell. Utifrån detta kan vi på SNI2-nivå beräkna effekten på

¹ Joint Statement on the Commission proposal for EUDR revision, 27 oktober 2025. Tillgänglig på: [Industry Calls for Regulatory Clarity and Reduced Burden in EU Deforestation Regulation - Swedish Forest Industries Federation](#)

förädlingsvärden, vilket är i sin tur starkt förknippat med företagets förmåga att konkurrera och därav ser vi framräknat värde som en approximation av svenska företags konkurrenskraft inom aktuell näringslivsbransch. I nedan beräkningsexempel framgår vilka antaganden vi gjort kring aktuell påverkan.

Tillverkning av möbler (SNI31)

Vi antar från ovan två exempel kring referensnummer och möbelproduktion att det kommer ske en fast påverkan på alla företag inom SNI31- ”Tillverkning av möbler” på 10 timmar per månad och därav 120 timmar på årsbasis. Detta berör enligt vår databas 1164 företag.² Vi kan då räkna fram att de administrativa kostnaderna är 45,2 miljoner kronor (enligt standard cost-metodiken).

Från vår databas vet vi även att denna näringslivsbransch har 12 027 anställda. Genom vår exogena tillväxtmodell och med fokus på arbetskraftsvariabeln (L) kan vi beräkna fram att påverkan kommer resultera i en negativ effekt på 57,2 miljoner kronor på svensk konkurrenskraft för SNI31.

Pappers- och pappersvarutillverkning (SNI17)

Utifrån exempel kring referensnummer och julkort antar vi en fast påverkan på alla företag inom SNI17 – ”Pappers- och pappersvarutillverkning” på 15 timmar per månad och därav 180 timmar på årsbasis. 218 företag berörs och vi beräknar de administrativa kostnaderna till 13,7 miljoner kronor. Aktuell näringsbransch har 28 621 anställda och utifrån vår exogena tillväxtmodell beräknar vi en negativ effekt på 32,7 miljoner kronor på svensk konkurrenskraft för SNI17.

Sjötransport (SNI50)

Utifrån exempel kring sjötransport och tullproblematik antar vi en fast påverkan på alla företag inom SNI50 – ”Sjötransport” på 10 timmar per månad och därav 120 timmar på årsbasis. 345 företag berörs och vi beräknar de administrativa kostnaderna till 14,4 miljoner kronor. Aktuell näringsbransch har 8 216 anställda och utifrån vår exogena tillväxtmodell

² Detta gäller för företag med en omsättning på minst ett prisbasbelopp. Databasen bygger SCB:s FRIDA-databas (företagsregistret och individdatabasen). I nuläget gäller senast inlagda data i denna databas är för 2022.

beräknar vi en negativ effekt på 18,3 miljoner kronor på svensk konkurrenskraft för SNI50.

Skogsbruk (SNI02)

Ett sista beräkningsexempel berör SNI02 – ”Skogsbruk” och kopplar till kommentar från Skogsindustrierna. I detta fall antar vi en fast påverkan 20 timmar på årsbasis på alla företag inom SNI02. 17 314 företag berörs och vi beräknar de administrativa kostnaderna till 107,0 miljoner kronor. Aktuell näringsbransch har 14 478 anställda och utifrån vår exogena tillväxtmodell beräknar vi en negativ effekt på 151,0 miljoner kronor på svensk konkurrenskraft inom SNI02.

De nämnda fyra kostnadsberäkningar kan sammanfattas i följande tabell:

	Tillverkning av möbler (SNI31)	Pappers- och pappersvarutillverkning (SNI17)	Sjötransport (SNI50)	Skogsbruk (SNI02)
Påverkan (timmar på årsbasis)	120	180	120	20
Administrativa kostnader (MSEK)	45,2	13,7	14,4	107,0
Konkurrenskrafts- påverkan (MSEK)	-57,2	-32,7	-18,3	-151,0

Avslutningsvis vill Implementeringsrådet uppmärksamma att dessa fyra exempel endast är fyra nedslag i konsekvenserna för den presenterade avskogningsförordningen och att de totala konsekvenserna för samtliga berörda företag inte är beräknade, men att dessa exempel pekar på en betydande påverkan av svensk konkurrenskraft.

Kontaktperson i detta ärende är utredningssekreterare Fredrik Hansen (fornamn.efternamn@regeringskansliet.se)